

عنوان مقاله:

بررسی افسانه ی شاماران در باور مردم ایران و ترکیه

محل انتشار:

دومین همایش علمی پژوهشی توسعه و ترویج فرهنگ و هنر ایران (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

علی محمودی عالمی - /استادیار گروه هنر

پرستو معصومی - کارشناسی ارشد پژوهش هنرموسسه آموزش عالی مارلیک نوشهر

خلاصه مقاله:

در کاوشهای باستان شناسی از جمله ایلام و جیرفت کرمان نقوش مار و مار انسان به وفور بر روی سفالینه و ظروف سنگ صابون یافت شد که بیانگر افسان های بودن و جادویی بودن مار است. مار به مقام خدایی هم میرسد و نزد مردم ایلام مار خدای جاودان و خدای جهان زیر زمین و مردگان است. مار در بین مردم ایلام تا جایی اهمیت دارد که شهر شوش برای خدای مار (اینشوشینا ک) ساخته میشود و پادشاه بزرگ ایلام به نام اوتتاش گال در حدود ۱۲۵۰ پ.م نیایشگاه چغازنبیل را برای خدای مار بنا میکند. مار نماد درمان، پزشکی و تندرستی و در بین اقوام کرد و آذری و در کل، مردم ایران نشانه برکت و خوش یمنی است. هیچگاه مار نماد بدی نبوده و پس از ورود اسلام است که مار و ازدها نمادی اهریمنی پیدا می کنند. در اسطوره ضحاک ماردوش، مارها به مردمازار نمی رسانند بلکه این ضحاک است که نفس پلید و اهریمنی دارد و ستم را پیشه کرده، مغز جوانان را خوراک مارهای دوش خود می کند. یا حتی در بین اساطیر ملل هم داستان هایی روایت شده است، از شخصیت هایی که نیمه انسان و نیمه مار می باشند. مانند لامیا و اکیندا در یونان، ناگا کانیا در هند، نور اونا در ژاپن و شناخته شده ترین شخصیت بنام مدوسا، در اصل انسان بود و فناپذیر، در نهایت توسط یکی از قهرمانان اساطیری به نام «پرسئوس» کشته میشود. شاه ماران، موجودی خارق العاده است که سرش انسان و بدنش مار است. با اینکه نقاشی های مربوط به مار، اغلب نشانهدی و بدشمنی هستند، ولی شاه ماران با سر انسان، نشانه زایایی، برکت ودانایی است. اسطوره و داستان در میان اقوام کرد وجود دارد که از لحاظ محتوا و فرم، شناسایی نشده است و همواره علم سبب کشف و شناسایی بیشتر آن هاست. تاکنون پیشینه و ارتباط اسطوره شاماران با دیگر همتایان خود در جهان تحلیل و بررسی نشده و به صورت مکتوب در نیامده است. در پژوهش های اخیر تنها از این اسطوره نام برده شده و تنها داستان آن روایت شده است یا در یک منطقه ی خاص یا الگوی خاصی تحلیل شده است. این مسئله ضرورت انجام تحقیق را افزایش میدهد. موضوع محوری و هدف این پژوهش، تحلیل و بررسی روایت های اسطوره ی شاماران در ایران و ترکیه و ارتباط آن با دیگر مار انسان ها در جهان میباشد.

کلمات کلیدی:

مار، ماران، کردی، اسطوره، افسانه شاه ماران، مدوسا، ایلام

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1600634>

